

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 08-03-2017

Mødedato Onsdag d. 08. marts 2017 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.02.17 og 15.02.17.....	6
Høringsuttalelse - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager.....	8

Punkt 33/17: Program for møtet

MØTEINNKALLING TIL FORMANNSKAPET

Dato: 08.03.2017 kl. 09.30
Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall medels snarest til Formannskapssekretæren tlf 38 24 34 79 / 98 28 79 38

PROGRAM FOR MØTET:

- Kl. 08.00 – 09.30** Formannskapet er invitert til å delta på 8. mars-frokost og seminar i kantina i Rådhuskvartalet.
- Kl. 09.30** Oppstart formannskapets møte
- Kl. 09.30 – 10.15** Presentasjon av resultatene fra workshop om visjonsarbeidet og andre innspill i prosessen ved Grete Sjøholt, By- og samfunnsenheten
- Kl. 10.15 – 10.35** Svar på oversendelsesforslag om ATP-utvalget ved teknisk direktør Ragnar Evensen
- Kl. 10.35** Behandling av sakskart

SAKSKART			Side
33/17	201700005-29	Program for møtet	
34/17	201700005-28	<u>Formannskapssak:</u> Godkjenning av protokoller fra formannskapets møter 08.02.17 og 15.02.17	
		Sektor 2 – Oppvekst:	
35/17	201615759-2	<u>Formannskapssak:</u> Høringssvar - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager	

Kl. 12.00 – 15.30

Felles formannskapsmøte med Arendal

(Møterom Else Marie Jacobsen, u. etg. Rådhuskvartalet)

1. Aktuelle saker i de to byene

- Arendal ved ordfører Robert C. Nordli
- Kristiansand ved ordfører Harald Furre

2. Drøfting av felles spørsmål

- Returkraft
- Interkommunale tjenester
- Ett Agderfylke - Hvordan ser fremtiden i Agder ut?
- NTP, ATP - Bypakker
- Sykehus
- Ræet Nasjonalpark
- Vitensenteret
- Statlige arbeidsplasser
- Arendalsuka
- LHBTIQ-undersøkelse
- Folkehelse og velferdsteknologi
- Havne-samarbeid
- Kunstsilo

Harald Furre
ordfører
(sign.)

Punkt 34/17: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.02.17 og 15.02.17

Bilag

Protokoll Formannskapet 15.02.2017

Protokoll Formannskapet 08.02.2017

Dato 27. februar 2017
Saksnr.: 201700005-28
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
08.03.2017

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.02.17 og 15.02.17

Forslag til vedtak

1. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 08.02.17.
2. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 15.02.17.

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 08.02.17
Protokoll fra formannskapets møte 15.02.17

Punkt 35/17: Høringsuttalelse - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Bilag

Vedtak OPPVEK, 28022017, Sak 13/17, Høringssvar - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Vedtak OPPVEK, 28022017, Sak 13/17, Høringssvar - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Dato 2. februar 2017
Saksnr.: 201615759-2
Saksbehandler Mariann Solheim

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
28.02.2017
08.03.2017

Høringsuttalelse - forslag til forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Sammendrag

Utdanningsdirektoratet har sendt ut et høringsnotat med forslag til ny forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, antall barn per pedagogisk leder, når et barn regnes å være tre år, synliggjøring av barnehageeiers ansvar for forsvarlig pedagogisk bemanning, arealnorm, styrers tid til administrasjon og ledelse i tilknytning til pedagognormen, nattarbeid og familiebarnehager.

En sammenslåing av regelverket vil gjøre det mer tilgjengelig og ordlyden mer forståelig, i tillegg til enkelte foreslåtte endringer.

Kunnskapsdepartementet fastsetter forskriftsendringene etter den offentlige høringsrunden. Høringsfristen er 10. mars 2017. Forskriftsendringene skal etter planen tre i kraft august 2017.

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune støtter forslag til ny forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, samt enkelte foreslåtte endringer, slik det fremgår av høringsuttalelsen.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
[Høringsbrev](#)
[Forslag til forskriftstekst med merknader](#)

Bakgrunn for saken

1. OM HØRINGEN

Utdanningsdirektoratet har sendt ut et høringsnotat med forslag til ny forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, antall barn per pedagogisk leder, synliggjøring av barnehageeiers ansvar for forsvarlig pedagogisk bemanning, arealnorm, styrers tid til administrasjon og ledelse i tilknytning til pedagognormen, nattarbeid og familiebarnehager.

Utdanningsdirektoratet foreslår at forskrift om pedagogisk bemanning og forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder oppheves og at reglene samles i en ny forskrift. Sammenslåing av disse forskriftene vil gjøre regelverket mer tilgjengelig og ordlyden mer forståelig.

I tillegg foreslås enkelte endringer, der det viktigste er forslag om at barn skal anses for å være tre år fra august det året barnet fyller tre år i tilknytning til pedagognormen. Utdanningsdirektoratet forslår også å fjerne det særlige unntaket fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Videre har Utdanningsdirektoratet foreslått å forskriftsfeste kravet om at et ekstra barn utover pedagognormens minstekrav utløser behov for en ny heltidsstilling som pedagogisk leder. I dag følger dette kun av tolkningsbrev og rundskriv.

Kunnskapsdepartementet fastsetter forskriftsendringene etter den offentlige høringsrunden. Høringsfristen er 10. mars 2017. Forskriftsendringene skal etter planen tre i kraft august 2017.

2. ANTALL BARN PER PEDAGOGISK LEDER

2.1 GJELDENDE RETT

I dag er pedagognormen gitt i forskrift om pedagogisk bemanning § 1. Det er her fastsatt at det minimum skal være en pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år og en pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år og barnas daglige oppholdstid er over seks timer. Formålet med regelen er å sikre at det finnes tilstrekkelig personale med pedagogisk kompetanse til å ivareta barns behov for omsorg, lek og læring, sosial tilhørighet og utviklingsstøtte, jf. Barnehageloven §§ 2 og 3.

Dersom barnehagen har maksimalt tillatt antall barn per pedagogisk leder vil ett nytt barn utløse krav om en ny heltidsstilling som pedagogisk leder.

2.2 UTFORMING AV NORMEN FOR PEDAGOGISK BEMANNING

I forskrift om pedagogisk bemanning § 1 er antall barn som en pedagogisk leder kan ha ansvar for angitt som et intervall: 14-18 store barn eller 7-9 små barn. Det er utfra forskriftsteksten klart at antall barn per pedagogisk leder ikke kan overstige 18 store eller 9 små barn. Utdanningsdirektoratet foreslår å videreføre kravet til maksimum antall barn per pedagogisk leder.

Forskriftsteksten alene gir i dag ingen anvisning på hva barnehagen skal vurdere for å komme fram til hvor i intervallet (14-18 og 7-9) de skal ligge. I barnehageloven § 18 femte ledd står det at «*bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet*»

Utdanningsdirektoratets vurdering er at det samsvarer dårlig med kravene i barnehageloven § 1 at det er angitt et intervall med en nedre grense for antall barn per pedagogisk leder. Det kan være tilfeller der antall barn per pedagogisk leder bør være lavere enn det som oppgis i intervallet, og barnehageeier bør i slike tilfeller ha en plikt til å ha færre barn per pedagogisk leder. Bestemmelsen bør derfor fastslå at barnehageeier har det overordnede ansvaret for forsvarlig bemanning. Dette vil være viktig for å sikre kvaliteten i barnehager.

I dagens forskrift om pedagogisk bemanning § 1 fremgår det ikke direkte at *ett barn til* utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder, dersom barnehagen allerede har maksimalt antall barn per pedagogisk leder. Dette har frem til nå kun fulgt av bl.a. rundskriv. Utdanningsdirektoratet mener at dette har stor økonomisk og praktisk betydning for barnehager og at dette derfor bør fremgå direkte av forskriften.

Kristiansand kommune støtter forslaget om at intervallet for antallet barn per pedagogisk leder bør fjernes og erstattes med en presisering av at barnehageeier må vurdere om den pedagogiske bemanningen er tilfredsstillende. Denne endringen vil tydeliggjøre barnehageeiers overordnede ansvar for en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Kristiansand kommune er også enig i at presiseringene bør fremgå direkte av forskrift og merknader til disse.

3. TREÅRINGER

3.1 GJELDENE RETT

Forskriften § 1 er ikke en norm for gruppestørrelser, som kan organiseres på ulike måter. Normen skal være oppfylt for barnehagen totalt. Det kan også være barn over og under tre år i samme gruppe. Et barn anses for å være tre år fra det året det fyller tre år. I beregningen av om barnehagen oppfyller pedagognormen, skal det legges til grunn at barn er over tre år fra og med januar det året de fyller tre år. Det er likevel opp til barnehagene selv å avgjøre om de ønsker å definere barn som over tre år senere på året, f.eks. i august, og på denne måten ha en bedre pedagogtetthet enn forskriftens krav.

Svært mange av kommunene regner barna som tre år i forhold til en augustmodell. Dette er også vanlig praksis i kommunale barnehager i Kristiansand. Enkelte private barnehager definerer barna som tre år hele året de fyller år.

3.2 UTDANNINGSDIREKTORATETS VURDERING OG FORSLAG

Hvordan barnehagene definerer når et barn regnes for over og under tre år i beregningen av pedagognormen, har stor betydning for hva slags pedagogisk tilbud barna får, og da særlig for de aller yngste barna.

Direktoratet mener det er viktig av hensyn til barnas, foreldrenes og barnehagens rettsikkerhet at definisjonen av treåringene forskriftsfestes, altså om treåringene bør regnes som tre år fra august det året de fyller.

En nasjonal regulering vil sikre et akseptabelt minstenivå når det gjelder pedagogtettheten i alle barnehager og minske kvalitetsforskjellene mellom barnehagene. Private barnehager har gjennom dagens system anledning til å definere barna som store fra og med januar, selv om de fleste kommuner i sine egne barnehager bruker en august-modell. Ved å låse beregningen av pedagognormen til en august-modell, vil driftsvilkårene bli mer like ved at barnehagene, uavhengig av eier, må forholde seg til det samme minstekravet når det gjelder pedagogisk bemanning.

I de statlige overføringene til kommunerammen er det lagt til grunn at treåringene skal anses som store fra og med 1. august det året de fyller tre år. Det er således ikke samsvar mellom det tilbudet staten har finansiert og det tilbudet enkelte barn mottar hvis de går i en barnehage hvor de omdefineres til store barn allerede fra januar. På den andre siden vil forslaget kunne innebære at færre barn tilbys plass i løpet av vårhalvåret, eller økte kostnader i kommunene for å opprettholde plassene på vårhalvåret.

Støtter dere forslaget om å forskriftsfeste at barn regnes som tre år fra august det året de fyller tre år?

Kristiansand kommune støtter forslaget om å forskriftsfeste at barn regnes som tre år fra august det året de fyller tre år. Det vil sikre et akseptabelt minstenivå når det gjelder pedagogtetthet og bemanning, siden barn under tre år skal ha dobbel pedagogtetthet i forhold til barn over tre år og også større lekeareal. Flere og flere yngre barn får rett til plass i barnehage. I løpet av 2017 vil sannsynligvis også barn som fyller 1 år i november ha rett på plass. Kvaliteten i tilbudet til de yngste barna blir på denne måten bedre ivaretatt. Imidlertid kan konsekvens bli at kommunen tilbyr færre plasser i vårhalvåret, altså mindre fleksibilitet i opptaket. Dette vil kunne oppleves som negativt for foreldre som ønsker plass utenom hovedopptaket og uten rett til plass.

Kristiansand kommune har telletidspunkter 15.12, 01.04 og 15.09. Kommunen kommer til å spare finansiering av anslagsvis 40 ekstra småbarnsplasser i private barnehager på telletidspunktet 01.04, som tilsvarer ca. 3,7 mill. kr i tilskudd. Disse midlene kan kommunen omdisponere til å bygge ut ca 20 nye småbarnsplasser. Totalt blir det da tilbudt 20 flere plasser på høsten og 20 færre plasser på våren.

4. AREALNORM

Veiledende arealnorm er beskrevet i merknadene til barnehageloven § 10 (Rundskriv F-2006-8), og normen skiller på barn over og under tre år (4m² over 3 år, 5,3 m² under 3 år). Normen er ikke fastsatt i lov eller forskrift og er kun veiledende. Utdanningsdirektoratet mener at dersom normen skal være mer enn veiledende, bør den fastsettes i lov.

Kristiansand kommune støtter forslaget om at arealnormen bør fastsettes i lov. I dag er det opp til barnehageeier å fastsette arealnormen i barnehagens vedtekter. I Kristiansand har flere private barnehager vedtektsfestet arealnorm som ligger under Kunnskapsdepartementets anbefalte minstenorm.

Kristiansand kommune som barnehagemyndighet kan ikke gjøre innsigelser mot dette, utover veiledning. En arealfastsettelse i barnehageloven vil sikre at barnehagemyndigheten kan kontrollere at alle barnehager har et lovbestemt minsteareal per barn.

5. STYRER

5.1 GJELDENE RETT

I forskrift om pedagogisk bemanning § 2 er det slått fast at styrerens tid til administrasjon og ledelse kommer i tillegg til normen for pedagogisk bemanning.

5.2 DIREKTORATETS VURDERING OG FORSLAG

Det er kun i de tilfellene hvor styrer er til stede i det daglige arbeidet at pedagogressursen kan medregnes i pedagognormen. Direktoratet foreslår å videreføre bestemmelsen. For å tydeliggjøre sammenhengen med pedagognormen mener utdanningsdirektoratet at regelen passer bedre som et ledd i bestemmelsen om pedagognorm, heller enn som en egen paragraf.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

6. MIDLERTIDIG DISPENSASJON FRA UTDANNINGSKRAVET

6.1 GJELDENE RETT

Etter forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 1 kan eier søke kommunen som barnehagemyndighet om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for inntil ett år av gangen etter at stillingen har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker. Det er presisert i bestemmelsen at kommunen kan stille relevante vilkår ved innvilgelse av dispensasjonen.

6.2 DIREKTORATETS VURDERING OG FORSLAG

Direktoratet foreslår å videreføre regelen i ny forskrift, men ønsker å fjerne presiseringen av at kommunen kan stille relevante vilkår ved innvilgelse av dispensasjonen. Direktoratet mener at adgangen til å stille vilkår vil gjelde uavhengig av om dette framgår i forskriftsteksten og mener at det er bedre å påpeke dette i merknadene til bestemmelsen.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

7. MIDLERTIDIG DISPENSASJON FRA NORM FOR PEDAGOGISK BEMANNING

Etter forskrift om pedagogisk bemanning § 3 kan eier søke kommunen om midlertidig dispensasjon fra pedagognormen. Kommunen kan innvilge midlertidig dispensasjon for inntil ett år av gangen når særlige tilsyn tilsier det. I forskrift om pedagogisk bemanning § 3 er det ikke spesifisert at kommunen har adgang til å stille vilkår, i motsetning til forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 1. Utdanningsdirektoratet mener at det også her er klart at det må være adgang til å stille vilkår og at dette kan presiseres i merknadene til bestemmelsen.

Kristiansand kommune støtter forslaget.

8. NATTARBEID I BARNEHAGER

Forskrift om midlertidig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 3 lyder: «*Utdanningskravet i barnehageloven § 18 første ledd gjelder ikke for personer som arbeider i barnehagen på nattid. Kommunen skal godkjenne bemanningsplanen og den enkelte ansettelsen*». (Nattid: tidsrommet mellom kl. 21.00 og 06.00)

På landsbasis er det få eller ingen barnehager som i særlig grad baserer seg på å ha nattåpent, og Utdanningsdirektoratet mener i utgangspunktet at det derfor ikke er behov for en særskilt regulering av utdanningskravet på nattid. Dersom omfanget av nattåpne barnehager er eller blir så stort at det er behov for særskilt regulering, bør det foretas en helhetlig gjennomgang av regelverket. Det vil ikke være et særskilt unntak fra utdanningskravet dersom bestemmelsen fjernes. Eventuelle unntak fra kravet til bemanning må vurderes etter reglene for midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet eller midlertidig dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

Utdanningsdirektoratet anbefaler å ikke videreføre bestemmelsen om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Støtter dere forslaget om å ikke videreføre bestemmelsen om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid?

Kristiansand kommune støtter forslaget om at nattåpne barnehager ikke unntas fra utdanningskravet, fordi disse omfattes av barnehageloven på lik linje med ordinære barnehager.

9. FAMILIEBARNEHAGER

9.1. GJELDENDE RETT

Familiebarnehager er regulert i forskrift om familiebarnehager. I § 1 er det fastsatt at assistentene i familiebarnehagen skal motta veiledning av en barnehagelærer i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid.

Siste punktum i § 1 sier at «Ut over de særskilte regler som gis i denne forskriften, gjelder de bestemmelser som er fastsatt i eller med hjemmel i barnehageloven.». Familiebarnehager kan søke om dispensasjon fra utdanningskravet på lik linje med ordinære barnehager. Det er kun anledning til å søke om midlertidig dispensasjon.

I en familiebarnehage kan det være maksimalt 30 barn per barnehagelærer som gir pedagogisk veiledning.

Én assistent kan ha ansvaret for inntil fem barn der flertallet av barna er over tre år. Er flertallet under tre år, må antallet reduseres.

Bemanningen må være forsvarlig i forhold til barnas alder og forutsetninger.

Det står ingenting om dispensasjonsadgang i merknadene til forskrift om familiebarnehager § 6 andre ledd. Imidlertid er det ingen bemanningsnorm for annet enn pedagogiske ledere i ordinære barnehager og det er derfor bare gitt bestemmelser om dispensasjon fra kravet til pedagogisk bemanning. En normal forståelse av ordlyden av forskrift for pedagogisk bemanning § 1, åpner ikke for at det også kan gis dispensasjon for kravet til assistenter i familiebarnehager.

Familiebarnehager kan derfor ikke søke om dispensasjon fra bemanningsnormen.

Støtter dere forslaget om ny bestemmelse i forskrift om familiebarnehager der adgangen til midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet synliggjøres?

Kristiansand kommune støtter forslaget om ny bestemmelse i forskrift om familiebarnehage, fordi dette vil gjøre regelverket mer tilgjengelig og tydelig.

10. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Høringsforslaget innebærer at kommunene, for å opprettholde samme antall plasser på vårhalvåret, må ansette flere barnehagelærere og eventuelt også utvide arealet. Ut fra dette får kommunene således høyere kostnader.

I de statlige overføringene til kommunerammen er det lagt til grunn at 3-åringene skal anses som store fra august det året de fyller 3 år. Selv om kostnadene for den enkelte kommune kan øke, er kommunene således finansiert for august-modellen.

Kristiansand kommune støtter forslaget om en august-modell. Kommunen kommer anslagsvis til å spare finansiering av ca 40 ekstra småbarnsplasser i private barnehager på telletidspunktet 01.04, noe som tilsvarer ca. 3,7 mill. kr i tilskudd. Disse midlene kan omdisponeres til å opprette flere plasser på høsten. Forslaget vil kunne få økonomiske konsekvenser for noen få private barnehager som har praktisert merinntak av barn i vårhalvåret.

Kristiansand kommune vurderer at forslaget ikke har administrative konsekvenser.

